

Bebek Beslenmesi Tutum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Bebek Beslenmesi Tutum Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17335>

Özet

Bebek Beslenmesi Tutum Ölçeği (BBTÖ), orijinal olarak Iowa Üniversitesi tarafından geliştirilen Bebek Beslenmesi Tutum Ölçeği'nin (Infant Feeding Attitude Scale - IFAS) Türkçe diline uyarlanmış versiyonudur. Bu ölçek, ebeveynlerin veya birincil bakıcıların bebek beslenmesine yönelik sahip oldukları tutum ve inançları ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçeğin Türkiye popülasyonunda kullanılabilirliğini sağlamak amacıyla Eksioğlu, Yeşil ve Çeber Turfan (2016) tarafından kapsamlı bir geçerlik ve güvenirlilik çalışması yapılmıştır. Bu uyarlama çalışması, ölçeğin psikometrik özelliklerinin Türk kültürü bağlamında da kabul edilebilir düzeyde olduğunu göstermeyi hedeflemiştir.

BBTÖ, özellikle hemşirelik ve halk sağlığı alanlarında, bebek beslenmesi uygulamalarını etkileyen tutumsal faktörleri belirlemek ve buna yönelik eğitim stratejileri geliştirmek için kritik bir araç olarak kabul edilmektedir. Ölçeğin uyarlama süreci, dilsel eşdeğerlik, içerik geçerliliği ve yapı geçerliliği analizlerini içermektedir.

Anahtar Kelimeler

Bebek beslenmesi, tutum ölçeği, Iowa, uyarlama, geçerlik, güvenirlik, psikometrik özellikler, hemşirelik, ebeveyn tutumları.

Yazarlar

Aysun Ekşioğlu, Yıldız Yeşil, Emine Çeber Turfan.

Amaç

Bebek Beslenmesi Tutum Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin (genellikle annelerin veya birincil bakıcıların) bebek beslenmesi, özellikle emzirme ve tamamlayıcı beslenme uygulamaları hakkındaki inanç ve eylemlerini sistematik olarak değerlendirmektir. Bu tutumlar, beslenme davranışlarının doğrudan etkilediğinden, ölçek, risk altındaki popülasyonları belirlemede ve uygun sağlık müdahalelerini planlamada kullanılmak üzere tasarlanmıştır.

Türkçe uyarlamasının özel amacı, orijinal olarak İngilizce konuşulan popülasyonlar için tasarlanmış olan bu güçlü araçları, Türk sağlık profesyonelleri ve araştırmacıları tarafından geçerli ve güvenilir bir şekilde kullanılabilmesini sağlamaktır. Bu sayede, Türkiye'deki bebek sağlığı politikalarına ve eğitim programlarına bilimsel verilerle katkıda bulunulması hedeflenmiştir.

Yapı?

Bebek Beslenmesi Tutum Ölçeği (Iowa), genellikle emzirme, biberonla besleme ve katı gıdalara başlama zamanlaması gibi kritik bebek beslenmesi konularına odaklanan çok boyutlu bir yapıya ölçmektedir. Ölçek, genellikle bireyin beslenmeye yönelik olumlu veya olumsuz eğilimini belirleyen maddeler içermektedir. Ölçeğin ölçtüğü temel tutum yapıları, beslenme tercihleri ve uygulamaları arasındaki ilişkiyi anlamlandırmaya çalışmaktadır.

Orijinal ölçek, genellikle annenin beslenme tercihlerini (örneğin, emzirmenin mutlak üstünlüğüne inanıp inanmama) ve beslenme yöntemlerine dair algıladığı sosyal normları yansıtan alt boyutlara sahiptir. Türkçe uyarlama çalışmasında da bu orijinal yapısal bütünlüğün korunup korunmadığı incelenmiştir.

Geçerlik

Bebek Beslenmesi Tutum Ölçeği'nin Türkçe uyarlama çalışmasında (Eksioğlu vd., 2016), ölçeğin geçerlik çalışmaları yapılmış olmasına rağmen, bu kaynakta spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiştir. Genel olarak uyarlama çalışmalarıyla yapı geçerliliği, kapsam geçerliliği ve ölçüt bağıntılı geçerlik yöntemleri kullanılır.

Yapılan çalışmada, ölçeğin Türk kültürüne uygunluğu ve ölçmek istediği psikolojik yapıyı ne derece doğru ölçtüğü, genellikle Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) veya Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılarak sınımlanmıştır. Bu analizler, orijinal ölçeğin faktör yapılarının Türkçe versiyonunda da korunduğunu doğrulamaya amaçlanmaktadır.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlilik analizleri, tutarlılık ve kararlılık gibi temel psikometrik özellikleri değerlendirir. Eksioğlu ve arkadaşları tarafından yürütülen çalışmada, ölçeğin iç tutarlılığına değerlendirilmesi için muhtemelen Cronbach Alfa katsayısı hesaplanmıştır. Yüksek bir Cronbach Alfa değeri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Kaynakta güvenirlilik katsayıları açıkça belirtilmese de, bilimsel bir uyarlama çalışması olarak, ölçeğin kabul edilebilir düzeyde iç tutarlılığına sahip olduğunu varsayılmaktadır. Ayrıca, güvenirlilik analizleri kapsamında test-tekrar test güvenilirliği de incelenmiş olabilir, bu da ölçeğin zaman içinde kararlı sonuçlar verdiğini gösterir.

Faktör Analizi

Bebek Beslenmesi Tutum Ölçeği'nin (Iowa) Türkçeye uyarlama sürecinde Faktör Analizi kritik bir rol oynamıştır. Bu analiz, ölçeğin temelinde yatan boyutlar (faktörleri) ortaya çıkarmak ve orijinal

ölçeğin çok boyutlu yapısının Türkçe formunda da geçerli olup olmadığını test etmek için kullanılır.

Uyarlama çalışmasında genellikle Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) tercih edilerek, orijinal ölçek yapısının (varsayılan faktör sayısı ve madde dağılımı) Türk örnekleminde ne kadar iyi uyum sağladığı değerlendirilmiştir. Bu analiz, BBTÖ'nün beslenme tutumlarını ölçmek için yapısal olarak sağlam bir araç olduğunu kanıtlamayı amaçlamaktadır.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Tutum Ölçeği (Uyarlama)

Format: Kendini Değerlendirme Ölçeği (Self-Report)

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), İngilizce (Orijinal)

Popülasyon Grubu: Anneler veya Birincil Bakıcılar

Yaş Grubu: Bebek/Çocuk sahibi yetişkinler

Popülasyon Detayları: Bebek beslenmesi tutumlarının değerlendirilmesi gereken, genellikle 0-12 aylık bebeklere sahip ebeveynler. Uyarlama çalışması Türkiye'deki anneler üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Çapraz kesitsel, psikometrik değerlendirme (geçerlik ve güvenirlik çalışması).

İletişim

Sorumlu Yazar: Aysun Ekşioğlu

İletişim E-postası: aysun.basgun@ege.edu.tr

Üzinler, Ücret ve Test Yılı

Üzinler ve Ücret: Orijinal ölçeğin kullanım izinleri ve ücretlendirme politikaları için orijinal telif hakkı sahipleriyle (Iowa Üniversitesi) iletişime geçilmesi gerekmektedir. Türkçe uyarlama çalışması 2016 yılında yayımlanmıştır.

Uyarlama Yılı: 2016

Kaynaklar

Eksioğlu, A., Yeşil, Y., & Çeber Turfan, E. (2016). Bebek Beslenmesi Tutum Ölçeğinin (Iowa)

Türkçeye uyarlanması: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 13 (3), 209-215.

Bu ölçeğin uyarlama çalışmasına ait orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: [bebek-beslenmesi-tutum-olcegi-toad.pdf](#)

Bebek Beslenmesi Tutum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin maddeleri bu kaynakta sağlanmamıştır. Ölçek maddelerine ulaşmak için yukarıda belirtilen referans çalışmaya başvurulması veya sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM